Advies over gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming

Termijn & wijze van indiening van de aanvraag; toegang tot informatie, advies en professionele begeleiding

Maart 2022 - SAMENVATTING

1. Termijn voor indiening van de aanvraag gezinshereniging

Familieleden van begunstigden internationale bescherming hebben 12 maanden de tijd om de aanvraag gezinshereniging in te dienen om vrijgesteld te zijn van de materiële voorwaarden. In de praktijk is die termijn vaak problematisch (redenen: zie punt 1). **Myria is bezorgd dat die termijn van indiening in de toekomst nog zal worden ingekort**. Dat zou het recht op een gezinsleven in het gedrang brengen.

Myria en UNHCR pleiten er al vele jaren voor om geen termijn te hanteren en deze specifieke doelgroep permanent vrij te stellen van de materiële voorwaarden om het recht op een gezinsleven ten volle te waarborgen. Dat zou ook de integratie van de begunstigden van internationale bescherming in België ten goede komen.

⇨ **AANDACHTSPUNT**: Bij een **vergelijking met de buurlanden** (cfr. het federale regeerakkoord) inzake de indieningstermijn, is het essentieel om ook de indieningsmodaliteiten en omkadering daarbij te onderzoeken *(zie groen in de tekst)*.

⇨ Dat geldt eveneens voor de indieningstermijn voor **NBMV's** (**punt 7:** zie ook over onverenigbaarheid van huidige praktijk DVZ met recente vaste rechtspraak van de RvV die de rechtspraak van het HvJ preciseert). Opm.: *Bij het verstrijken van de geldende termijnen of leeftijdsvoorwaarde bij NBMV* ***vervalt het recht op gezinshereniging in zijn geheel.***

2. Wijze van indiening van de aanvraag gezinshereniging

Bij behoud van de termijn, en zeker in het geval van een inkorting ervan, **is het essentieel de indiening te faciliteren, zoals dat ook in de buurlanden het geval is**:

Indiening aanvraag in België door de referentiepersoon EN/OF laagdrempelige schriftelijke of digitale indiening (bij de diplomatieke post* of Diens Vreemdelingenzaken).

Indien niet,

- is het recht op gezinshereniging **niet effectief realiseerbaar**, wat niet in overeenstemming is met rechtspraak van het Hof van Justitie en dus mogelijk gesanctioneerd wordt (zie rechtspraak punt 2A).
- zijn **veelvuldige betwistingen** onvermijdelijk bij aanvragen die buiten de termijn worden ingediend omwille van omstandigheden buiten de wil van de aanvrager (cfr. HvJ, 7 november 2018, nr. 380/17). Dat leidt ook tot een **enorme werklast voor de overheid en rechtsonzekerheid bij de aanvragers**.

*Een mogelijkheid tot schriftelijke of digitale indiening *bij de diplomatieke post* behoeft geen wetswijziging.

⇨ **Een aanvraag in België** door de referentiepersoon EN/OF **schriftelijke of digitale indiening** kan bovendien:

- **Vermijden** om familieleden in een positie te brengen waarin ze geen andere keuze hebben dan **ernstige veiligheidsrisico's** te nemen om de aanvraag binnen een termijn in te dienen. De huidige

praktijk waarbij de indiening moet plaatsvinden bij de diplomatieke post leidt momenteel tot een **ongelijke behandeling wat betreft de toegang tot de procedure**: bepaalde nationaliteiten en profielen ondervinden grotere beschermingsnoden en moeilijkheden dan andere bij het reizen naar de diplomatieke post.

- De **kostprijs** van de aanvraag en verplaatsingen drukken.
- **Problemen vermijden met het afsprakensysteem en de aanvaarding van onvolledige aanvragen** bij de externe dienstverleners van de diplomatieke posten (VFS Global en TLS Contact). Dat zou ook de druk op de diplomatieke posten, BuZa en de DVZ als eindverantwoordelijke voor de toegang tot de procedure sterk verlichten.

Quid de praktische bezwaren die DVZ maakt? Zie **punt 2B**.

3. Wettelijk kader aannemen over tal van aspecten (punt 3)

Onder meer:

- Het indienen van onvolledige aanvragen;
- De identiteitsdocumenten die aanvaard kunnen worden;
- Het behoud van de gunstigere voorwaarden zodra de aanvraag een eerste keer tijdig werd ingediend (**punt 4**);

In het algemeen is het ook aangewezen structurele afstemming te organiseren tussen de relevante instanties met het oog op de stroomlijning asiel- en gezinsherenigingsprocedure (**punt 5**).

4. Garanties inzake toegang tot informatie, advies en professionele begeleiding (punt 6)

Myria pleit ervoor om een informatieverplichting te **formaliseren in de regelgeving**, en om een **systematische en intensieve begeleiding** door een professionele dienst bij verzoeken gezinshereniging te **organiseren en te faciliteren**.

Het welslagen van een aanvraag gezinshereniging is momenteel geheel afhankelijk van de vraag of de begunstigde van internationale bescherming een professionele ondersteuning vindt om de aanvraag te begeleiden. Dat geldt des te meer voor aanvragen van gezinsleden van NBMV's.

Myria stelt evenwel vast dat een intensieve begeleiding door een professionele dienst momenteel niet centraal wordt georganiseerd. **Er is geen systeem van systematische doorverwijzing en de capaciteit van de bestaande diensten of begeleiders schiet sterk tekort** (personeel en expertise) waardoor vele aanvragers niet voldoende adequaat ondersteund worden.

Tegelijkertijd hebben verschillende belangrijke diensten in België door de jaren heen hun intensieve en langdurige **begeleiding** inzake individuele dossiers gezinshereniging territoriaal **moeten inperken** of moeten inperken tot een vast aantal dossiers per maand en/of een werking met wachtlijsten, of tot loutere informatie- en adviesverlening, omdat ze de vraag aan intensieve ondersteuning inzake gezinshereniging niet kunnen bijhouden.

Dat duidt in eerste instantie op het belang om de procedure te vereenvoudigen. **Een alternatieve wijze van indiening zou al een belangrijk deel van het werk van de ondersteunende diensten verlichten.**

Een systematische en intensieve begeleiding van aanvragen leidt ook tot een betere kwaliteit van beslissingen, zal eveneens beroepsprocedures kunnen vermijden, net als langdurige scheidingen van gezinnen.